

Teşekkür ediyorum. 1 ay isimsiz kaldıktan sonra verilen bir isim. Şöyle anlatayım: Ben 1983 doğumluyum. Ama ay olarak hesaplamalara göre kimisi yılbaşı diyor, kimisi işte 14 Şubat diyor, 13 Şubat diyor. Tarih net olarak belli değil. Gün olarak yani. Ama yıl olarak 83 doğumluyum. İnsanın hayat mücadelesi herhalde doğarken başlıyor. Benim de biraz öyle oldu. İlk doğduğumda işte annem tek evdeymiş. Yanında halam varmış ama, bir de babaannem. Köyde doğdum ben. Doğduğum zaman, doğmadan önce işte annem şey demiş: ‘Sancılarım başladı.’ Ondan sonra halam demiş ki ‘Nasıl olsa doğurmuyorsun, ben biraz kestireyim.’ Babaannem de işte o sıralarda çeşmeye gidiyor işte, namaz kılmaya gidiyor. O sırada ben doğuyorum. Tabi evde soba varmış, sobanın önünde. Doğduktan sonra annem kalkmamış. Evin kedisi varmış, işte kedi üstüme gelmiş. Sonra annem halama seslenmiş. Halam uyanmış. İşte benim göbeğimi falan kesmiş. İlk mücadelemiz böyle başladı. Hayat mücadelesi.

85 yılında bizim evde bir olay oluyor. Bilmem, hani o dönemleri biliyorsunuz. 80’li yıllar, 85, 90’lı yıllar. Evimizde ilk defa, o köyde evinde ilk defa dinamit patlatılan ev olarak geçiyor. İşte eve baskın yapılıyor, evin erkekleri tutuklanıyor o dönemde. Kışın ortasında, 5 Ocak 2015 yılında. İşte ev yıkıldıktan sonra biz o köye yakın bir köye yerleşiyoruz. Tabi ben o dönemleri zaten hatırlamıyorum. Bu hani bize söylenen şeyler. İşte 94 yılında benim babam öldürüldü. İşte 94’ün Nisan ayında, 23 Nisan günü, (...) İşte dört ay sonra, benim annem o zaman hamileydi yedinci kardeşime. Ve 28 yaşında kendisi o zaman. (...) Babamın ölümünden dört ay sonra işte evimiz yakıldı, tekrardan. Biz o dönemde Diyarbakır’a yerleştik işte. Akrabalarımızın yanına yerleştik. Tabi gelirken yalınayak, üstümüz başımız hep yanık, o şekilde Diyarbakır’a yerleştik. (...) İşte burada bize ev falan ayarlandı, ondan sonra amcalarım sayesinde. Bir eve yerleştirdiler bizi. Sonra, dokuz ay sonra yeni bir ev aldılar bize. Öyle yani, hani az çok akrabaların, eş dostların yardımıyla o süreci geçirdik diyelim. Atlamadık ama, hâlâ atlatamadık. Biz buraya geldikten bir ay sonra benim annem doğum yaptı. Yedinci kardeşimi dünyaya getirdi. Biz üç kız, dört erkeğiz. Öyle, siz sorsanız daha iyi cevap vereceğim diye düşünüyorum.

O zaman Koşuyolu’na yerleştik. Bir dokuz, on ay orada kaldık. Sonra Cezaevine, üç ay orada kaldık. Sonra Cezaevi mahallesi var, bir on ay da orada kaldık. Sonra Huzurevleri mahallesi var, yaklaşık 95 yılından beri biz buradayız. Ya şöyle, benim annemin yaşamı da çok zordu. Hem köyde tarla işi, ondan sonra ev işi, yedi tane çocuk, kayınvalidesi yanındaydı. Zaten kendisi de çocuk gelin, hani büyük yaşta evlenen biri değil. Şöyle hani kız çocuk olduğum için, o süreçte, mesela annem çocuk doğuruyordu, daha çok ben, dördüncü kardeşimden sonra deyim, çoğuna ben baktım diyebilirim yani. Hatta o dönemde bu hazır bezler falan da yoktu. Annem bir leğene koyuyordu o pis bezleri. Götürüyordum derede o pisliği ben yıkıyordum, ondan sonra annem onları kazana koyup onları evde yıkıyordu. Taşıma suyla. Öyle bir köyde yaşıyorduk. Dağlık bir köy ama evlerde su falan yoktu. İşte elektrik kesintisi falan oluyordu sürekli. Şöyle, hani annemin verdiği o mücadeleyi neredeyse o dönemde bir çocuk olarak ben de verdim. Hatta bazen böyle yaşlılarımızla oynamaya falan gidiyorduk. Hemen annem sesleniyordu işte ‘Kardeşin ağlıyor, sen oyun oynamaya gidiyorsun.’ Daha yedi sekiz yaşındaydım o zamanlar. Öyle hani çok çocukluğumuzu da yaşayamadık. Sürekli böyle bomba sesleri, uçak sesleri... Son zamanlarda, işte 93 ve 94 yıllarında, -benim hatırladığım kadarıyla söylüyorum-, öyle sürekli akşam olduktan sonra işte silah sesleri

geliyordu. Biz odanın bir köşesine gidiyorduk. Önümüze işte minder ya da yastık alıyorduk. Hani yani kurşun gelse bize değmeyecek gibi. Öyle bir çocukluğumuz oldu. Hatta bir keresinde, ben mesela karanlıktan çok korkuyordum, -gerçi hala o korkumu atlatmamışım öyle diyebilirim yani- ben dedim ki, ben kendi kendime, daha on yaşındaydım o zaman... Dedim, işte ben bugün korkumu yeneceğim. Akşam olmuş işte, ben amcamlara gidip geleceğim. Aradaki mesafe de yani iki yüz metre ya var, ya yok. Arada bir bahçe var. Gittim onlara. Dönüşte geldiğimde işte, ağacın üstünde biri vardı, o atladı ve tekrar o korkum pekişmeye başladı. Yani hâlâ bile tek başıma odada uyuyamıyorum. Uyuduğum zaman ışığı yakıyorum etkisi hâlâ üstümüzde çok fazla. Bir de şu an mesela üstümüzde Diyarbakır'da uçak, özellikle bu savaş uçaklarının çoğu buradan kalkıyor, uçaklar kalktığı zaman, bazen gece yarısı, bazen sabaha karşı ben kalkıyorum, oturuyorum, ışığı yakıyorum, sonrasında uyuyamıyorum yani.

Ben ilkokulu köyde okudum. Yani daha bitirmeden biz Diyarbakır'a geldik. Ama okul da şu şekilde yani. Kaydımız vardı, biz kendimiz okula gidemiyorduk bir dönem tek gittik... zaten son gittiğimiz dönemde de okul falan yakıldı. Okulu da bırakmak zorunda kaldık o dönemde. Sonra işte Diyarbakır'a geldikten sonra ortaokula kaydımızı yaptılar. Ben ilk Türkçeyi de ortaokulda öğrendim diyebilirim. Yani daha önce hiç anlamıyordum bile. Ortaokulu ve liseyi burada okudum. Liseden sonra ben uzun zaman eğitimden uzak kaldım. Şey yapmadım, anneme destek olayım diye. Çünkü yedi çocukla ortada kalmış. Yani insanların tamam desteği oldu ama anlık oldu. Tabi sonrası herkes kendi haline bırakılıyor. Benim annem çok mücadele verdi bizi yaşatabilmek için. Bizi iyi yerlerde okutabilmek için ama annemin de gücü çok yetmiyordu. Çünkü daha kendisi o zaman yirmi sekiz yaşında ve biz geldiğimizde annem ne şehri tanıyordu, okuma yazması da yoktu. Yani evlere temizliğe giderek, ondan sonra, en son işte belediye ona bir büfe verdi, ekmek satmaya başladı. Ben de işte liseyi bitirdikten sonra okumamaya karar verdim. Dedim ki bu süreçte ben de anneme destek olmak istiyorum. Bir de Diyarbakır gibi bir yerde erkek çocuk yetiştirmek de çok zor. Çünkü ergenlikten sonra genelde sokağa düşüyorlar. Babası olanlar bile çoğu zaman hırsızlık yapıyor, kapkaççılık yapıyor. Maalesef sahiplenen bir devlet yok, diyebilirim yani.

İşte ondan sonra, ben beş yıl çocuk baktım. Baktığım çocuk da, annesi, babası doktor. Beş yılın sonunda çıkmamın sebebi, bir gün kaynanası oradaydı, dedi ki: öyle konuşuyorduk, sohbet ediyorduk, 'Bu Kürtler çok rezil, pis Kürtler' falan dedi. Öyle deyince bana da dokundu. Akşam çocuğun anne babası geldiği zaman, dedim 'Bir daha çalışmıyorum, yani.' 'Biz her şeye boyun eğiyoruz ama Kürtlüğümüze laf söyletmeyiz.' dedim. Ondan sonra bıraktım. Sonrası belli yerlerde çalıştım. İşte bir oto sektöründe çalıştım. Sonrasında beş yıl bir okulda çaycılık yaptım. Son yılında erkek kardeşlerim, böyle, ergenlik çağına gelenler vardı, daha büyük olanlar vardı. Hani sırf anneme destek olayım diye, onlar hani sokağa düşmesin, çünkü ben çarşaf giyip onları takip edenlerdenim. O sorumluluğu o yaşta niye almışım, onu da bilmiyorum ama büyük ihtimalle yüklemişler bana diye düşünüyorum.

Bir dükkân açtım o dönemde. 2009 yılında. Gözleme üzeri. Gözleme, tost, hamburger... hani daha çok fast food. Orayı iki kardeşime bıraktım. Kendim de işimi bırakmadım hani. Okul işimi bırakmadım. Çünkü ben orada olsaydım bana güvenip her zaman çıkabilirdiler dışarı. Onlara bıraktım, yaklaşık bir yıl onlar baktılar. Sonrasında

işte, tekrar kapattık orayı, biri askere gitti. Diğeri farklı yerde kendine iş buldu. Yani o şekilde şu an devam ediyoruz.

O dönemde kapattım. Yani 2010 yılında kapattım. Ben belediyede işe başladım, Kadın Danışmanlık Merkezinde. Tabi ben o dönemde eğitimlere falan da katılıyordum. İşte Kürtçe Dil Eğitimi, Kadının İnsan Hakları Eğitimi, biliyor musunuz, bilmiyorum, KİE, Toplumsal Cinsiyet ve birçok eğitime katıldım. Belediyedeyken de, özellikle mahallelerde Kürtçe Toplumsal Cinsiyet Eğitimi vermeye başladım. Çalıştığım kurumun bağlı olduğu mahallelerde öyle devam ettik işte 2015 yılına kadar. 2015 yılında bizim kurumun bir çalışması vardı, bu 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele çalışması. Billboard çalışması. Belki duymuşsunuzdur, bu peygambere hakaret karikatürü diye bir söylenti o zaman çıktı. Bizim kurumun bir çalışmasıydı. Hani sehven yapılan bir çalışmaydı ama maalesef o dönemde seçim de yakın olduğu için onu seçime mal edip, hani daha çok oy üzerinde HDP'yi vurmaya başladılar. Ve bu arada ben HDP'nin belediyesinde çalışıyordum. Onu da belirteyim. O dönemde bizi işten attılar. Biz beş arkadaş. Aralarında bir sosyolog, bir psikolog, üç tane de işte çalışan vardı. Bizi çıkardıktan sonra, üç ay boyunca hiç kimse bize dönüş yapmadı. Bir şey demediler bize. En son beni çağırdılar. Dediler ki 'Biz seni tekrar belediyeye almaya çalışıyoruz. Almak istiyoruz. Senin mahalle ayağın iyi. İşte halkla diyalogun iyi. Tekrar gelip bizimle çalışmanı istiyoruz.' Dedim 'Ya peki arkadaşlar ne olacak? Hepsinin belli bir emeği var.' Dediler ki 'Biz sadece seni alacağız, onları almayacağız.' Ben de dedim 'Sizle çalışmak istemiyorum. Öyle bir ayrımcılık yaptığınız için.' Üç yıl ondan sonra şey yaptım... Hani gönüllü olarak katıldığım çalışmalar vardı, ama şey yapmadım ben, belediyeye girmedim bir daha.'

Öyle üç yılın ardından bir cafede çalışmaya başladım. Tabi belediyenin ismini duyan da bizi işe almıyordular yani... Şu an diğer arkadaşlarım da işsiz. Bir cafede çalışmaya başladım Dicle Üniversitesinin içinde. Öyle bir gün balkonda oranın sahibiyle otururken dedim 'Abi, ben buralarda bir dükkân alsam nasıl olur' dedim. 'Hani ev yemekleri üzerine. Burada ev yemekleri yapan yer yok.' Dedi 'Abla, hiç korkma, gözün kapalı gir bu işe.' Ben de biraz öyle yaptım açıkçası. Biraz borç harçla, hatta sıfır sermaye ile diyebilirim, ihaleye girdim, ihaleyi aldım. Ondan sonra, şimdi Dicle Üniversitesinde iki buçuk yıldır ev yemekleri yapıyorum. Hatta uluslararası en trend sağlıklı yemek restoran ödülünü aldım. Tek başıma açtım, ortak almadım. Hatta o dönemde benim arkadaşlarımdan işte,- o süreçte de hani bunu yapamazsın, edemezsin, kadın başına sen nasıl böyle bir işe girişiyorsun, sürekli erkeklerle muhatap olmak zorunda kalacaksın, hem aileden, hem çevreden bu söylemleri çok duydum. Ama kimseyi takmadım, çünkü ben üç yıl işsizdim, evde. Kimsenin haberi yoktu benden.- işin ciddiyete bindiğini gördükten sonra şöyle teklifler gelmeye başladı. 'Biz sermaye verelim, ortak olalım. Ya kara ortak olalım. Beraber açalım.' Falan, filan. En son arkadaşlarıma dedim ki 'Ya benim ailemin maddi durumu da iyi değil, ben kimseyle ortak olmak istemiyorum. Ama gerçekten birinin iş yapmasını istiyorsanız ve sizin köşede birikimleriniz varsa verin. Ben işimi kurayım, sonra borcunuzu ödeyeyim.' Kabul edenler oldu sağ olsunlar. O süreçte bana destek çıkan yine kadın arkadaşlarım oldu. Çünkü sermayeyi onlar verdiler. İşimi kurdum ve dokuz ay içinde de borçlarını ödedim. Şu an işim iyiye gidiyor. Pandemiden dolayı biraz, şu an durgun ama, bunun devamı daha gelecek inşallah.

Ya ben aslında çok böyle kendini övmeyi seven biri değilim ama, ben her alanda işimi çok iyi yapabilen biriyim. Ben hangi işe el atsam o işi başarıyla yapardım yani. Ama ben bilmiyorum, hani büyük ailede büyüdüğüm için, gelen gidenimiz çok olduğu için, elim de yemeğe yatkın, yemeklerim de lezzetli olduğu söyleniliyor. Bir de kadınlara, ne bileyim hani, farklı bir iş kursaydım, ne iş olabilirdi, bilmiyorum yani. O süreçte bitmeyen sektör yemek sektörü ve biliyorsunuz bakım sektörüdür. Onun için ben şeyden yanaydım. Birçok yerden zaten teklif geldi. İşte kuaförlüktür, lazerdir, ama en çok böyle insanların... İnsanlarla uğraşmayı seven biri değilim. Daha çok böyle el emeğime değer veren biriyim. Onun için bilmiyorum. Hem sevdiğim bir alandı ve gerçekten hani yemek yaparken hissederek yapıyorum, severek yapıyorum. İyi ki de yapmışım diyorum. Çünkü şu an yanımda çalışan, -daha önce yedi, sekiz kadın vardı-, şu an pandemiden dolayı sayı üçe düşmüş. Ama şey var yani... Ben orayı açtıktan sonra mesela birçok kadın benden öneri aldı, destek aldı ve kendilerine iş yeri açtılar. Kimisi kuaför, kimisi güzellik merkezi, kimisi ev yemekleri... Hani benim için çok iş fark etmiyor. Ben tabi o arada üniversiteyi de dışardan okumaya başladım. Edebiyat üçüncü sınıfta terk ettim, yine öyle deyim. İşimi açtıktan sonra bana çok yoğun geldi. Hem ders hem iş olmuyordu. Şimdi ona da bir ara vermişim. Ama bu yemek sektörü, çünkü, benim daha projelerim var yani. Bununla ilgili birçok kadına iş imkanı sağlayabileceğimi düşünüyorum bu konuda. Yani, hani belki ben yıllardır içinde olduğum için, benim için kadın çok önemli, çok ön planda. Çünkü ben hani aileden bakıyorum. Yıllarca annem olsun, halalarım olsun, işte teyzelerim olsun... Hani kadın olduklarından dolayı çok yıpranmışlar. Bakıyorum erkeklere, kadınları böyle karşılaştırdığım zaman, kadınlar ciddi anlamda yıpranmış ve hep böyle sorumluluk kadınlara yüklenmiş. Şu şekilde: Hani bilincinde olup o sorumluluğu alan kadınlar var, ama bilincinde olmadan bir sürü sorumluluk yüklenen kadınlar var. Yani bir kere yapmıyorum dediği zaman, bakıyorsun yani kellesi gitmiş ya da bir şekilde dışlanmış. Hani bunun farkında vararak aslında, belki benim ilk mücadele veren kadın annem olduğu için, hani yaşam mücadelesi, çocukları için verdiği mücadele... Doğru veya yanlış, hani benim tasvip etmediğim birçok yönü de var, hani bizi yetiştirdiği dönemde. Ya şöyle hani, çocukken bizi korkutuyordu, dışarı çıkarıyordu. Ondan sonra hepimizin zayıf noktasını biliyordu. Yani yedi çocuğu elde tutmak gerçekten çok zor. İşte, şunu şöyle yapma, şunu şöyle yaparsan bir daha ben seni eve almam, gibisinden... Hani biraz tehdit, tehditvari... Bazen düşünüyorum, yaptıkları doğru değil bana göre, şu an. Hani şu an kendisi de onu doğru bulmuyor, bazen onunla konuşuyoruz biz bunları. O da yani, hani diyor, 'ben gerçekten bunları yapmış mıyım, hani farkında olmadan yapmışım'... Belki o dönemin şartları onu gerektiriyordu. Onun, hani, sahip olduğu bilinçle hareket etmiş o döneme göre.

Nerede kaldım, koştum...

Yani şöyle: çok mücadele verdi, kimseye elini açmadı, yıllarca gidip temizlik yapıyordu. İşte elleri falan hep şişiyordu deterjandan. Ama buna rağmen kadında dilenci kültürü yoktu, öyle diyeyim.

Yani sürekli, hem onunla mücadele verdi, ondan sonra dışarıya doğru ona şunu diyordular: İşte sen gençsin, niye evlenmiyorsun. Hep bunlara karşı verilen bir mücadele vardı. Hani sanki evlilik bir marifetmiş gibi. O gözle bakılıyordu. Ya da işte, sen daha çok gençsin, bu çocukların başında bir erkek olması gerekiyor. Ve hatta şu da

var. Benim babaannem evin içindeydi, biz otuz yıl beraber yaşadık. Hep böyle ben abimden şiddet görüyordum. Abim de benden bir yaş büyük. Ama çocukluğundan beri. Babam hayatta iken ona çok müsaade etmiyordu. Ama babam vefat ettikten sonra babaannem hep şunu söylerdi: İşte, babandan sonra evin erkeği abindir, o ne söylese onu yapacaksınız, sana bir tokat attı çok mu yani, niye sesini çıkarıyorsun, gibisinden. Ve ben sürekli onun şiddetine maruz kalıyordum. Abim de şey diyordu: Sen benden hemen sonra gelmişsin. Ben süt emmemişim. Ben onun için seni dövüyorum. Bahanesi de buydu. En basitinden, hani, bunu diyorum.

Hani belki bu kadar şiddet görmeseydik, ne bileyim, annemin o mücadelesini görmeseydik bugün biz de burada olmazdık. Belki şu an evli, etrafında yedi, sekiz çocuk olan bir kadın olmuş olurum. Öyle yani, hani insanın zorlukları, yaşadığı zorluklar, çocukluğunda ya da büyüdükten sonra yaşadığı zorluklar, farklı bir yöne yönlendiriyor.

Yani hani çok, önceliğim olmadı öyle söyleyeyim. Şöyle, benim kardeşlerimin hepsi benden küçük. Ben iki numarayım. Hepsi böyle elimde büyüdüler sayılır. Gerçi şu an en küçüğümüz 25, 26 yaşında. İşte 94 doğumlu. Ama ne bileyim. Hep abimden gördüğüm şiddetten dolayı böyle erkeklere karşı bir tiksinti oluştu bende. Ondan sonra, işte babaannemin sürekli, 'şey yapma işte, evin büyüğü abindir, abin ne derse o olur.' Şunu düşünüyordum: Acaba evlendikten sonra hep bana bu soru mu sorulacak. İşte kocan ne derse o olur, onun emrinin dışına çıkmayacaksın, kol kırılır yen içinde kalır meselesi yani... Ondan dolayı hiç öyle şey olmadı, hani önceliğim evlilik olmadı. Şu an desen, şu an belki bir çocuk için olabilir ama o da zorunlu değil, hani şart değil. Ben böyle hayatımı birine bağlı olarak da yaşamak istemiyorum bu yaştan sonra.

(...) bilmiyorum ama, çok böyle kopuk konuşuyorum, annem hayatta, birlikteyiz, annem, ben, iki kardeşim, iki erkek kardeşim, bir de gelin var. Teyzemizin kızı. İki tane de çocuğu var, biz beraber yaşıyoruz.

Söz hakkı kadınlarda. Aslında biz çok yol kat ettik, onun farkındayım. Mesela bazen, evin içinde gerçekten, benden küçük erkek kardeşlerim, hepsi çok böyle bilinçli, duyarlı hem eşlerine hem çocuklarına hem anneme hem bize karşı hem toplumdaki kadınlara karşı. Benden küçük bir kız kardeşim vardı. Mesela uzakta okudu, hep böyle anne hasretiyle büyüdü diyebilirim. O dönemde annem de çok böyle kendi hakkından çıkamıyor, kızını ondan alıp halama verdiler. Bir süre halamın yanında kaldı işte. Ortaokulu falan orada bitirdi. Sonra üniversiteyi Hewler'de bitirdi, Irak'ta. Şimdi Almanya'da kendisi. Benim kız kardeşim de Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bitirdi. Onun okumasını özellikle biz, o süreçte çok istedik. Ben liseyi yeni bitirmiştım. Onun okuması için elimden geleni yaptım. Sağ olsun o da okudu yani. Şu an bitirdi, çalışıyor kendisi burada. Kendisi ayrı yaşıyor, bizden ayrı yaşıyor. Erkek kardeşlerim, onlar da aynı liseyi bitirdikten sonra –tabi abim bu arada evlendi, karısıyla beraber Batman'da yaşıyor. Belediyede çalışıyor kendisi. Hani onunla çok şeyimiz kalmadı. Geçen gün diyordu ki 'ben sana o kadar çok eziyet etmişim ki, ben daha yeni yeni farkına varıyorum.' İki kız babası olunca direk farkına varıyor insanlar. Ama bizden küçük olanlar hepsi çok şey. Evin içinde hiçbir problem olmadan yaşayıp devam ediyoruz. Sağ olsunlar iş konusunda da bana çok destekleri oluyor. Hani bir dediğimi iki etmiyorlar. Onlar da evdekilerle şu an problem yok yani.

Hatta iş yerinde de şöyle: Mesela ben kasaya baktığım zaman, kadınlarla erkekler, kadın diyor 'yok ben ödeyecem', erkek diyor 'yok ben ödeyecem'... Ya diyorum, bak her yerde erkeğin sözü geçiyor, bari burada kadın sözü geçsin. Kim ödemek istiyorsa kadın buna karar versin. Öyle deyince onların da hoşuna gidiyor yani. Hem kadınların hem erkeklerin de hoşuna gidiyor. İyi yani şu an.

Daha çok üniversite hocaları, hemşireler, doktorlar, memurlar... Daha çok onlar geliyor.

Şöyle, ben ilk orayı aldığım zaman, benim yan komşum, orası şöyle, hani benimki biraz köşede kalıyordu. Üç bina var, benimkisi ise üçüncüsüdür. İlki ve ikincisi (...) birinin elinde, adam zaten oraların hepsini almış. Hani çok kimsenin orada iş yapmasına izin veren biri değildi. Oranın tadilatı yaklaşık dört ay sürdü. Hani sermaye de olmayınca başta, insan gerçekten çok zorlanıyor. Benim uykusuz sabahladığım geceler oldu. Hani stresten, düşünmekten. Ve adam her gün yolunu keserdi ben dükkana gittiğim zaman. Diyordu, abla, işte yapamazsın, edemezsin, sen kadın başına buraya geliyorsun, bu dükkânı alma. Hani gözü o dükkânda da vardı. Benim alacağımı bilmiyordu. Diyordu işte, alma, yapamazsın, edemezsin. İşte almak istiyorsan alt kata in, oradan bir dükkân al, falan filan. Hatta ben ona şunu söylemişim: Ya, dedim, eğer ben burada iş yapamazsan alt katta hiç yapamam, bodrum katta. Yani sizin o zaman bana destek çıkmanız gerekiyor bir komşu olarak. Hani sizin öneriniz nedir? Yani abla, dedi, benim önerim, sen en iyisi hiç böyle bir işe girişme, evinde otur. Dedim, 'ben evimde otursam sen mi bana bakacaksın? Niye böyle bir söylemde bulunuyorsun?' Velhasıl en son şey yaptık. Bir gün bir toplantıya katıldık. Tabi ben işimi kurduktan sonra. Ya dedi, ben bilseydim abla yan tarafı almış, ben orayı da alırdım, ben üç yeri almışım, orayı da alıyorum. Siz niye orayı ablaya verdiniz. Ya hep böyle, hep böyle tehditvari konuşmalar. Zaten ilk onla mücadele etmeye başladım. Tabi o süreçte ben yalnız gitmemeye çalışıyordum işte arkadaşlarım olsun, kadın, erkek, çok böyle çevremi de gözüne kestiremedi. Kimim, neyin nesiyim, çok şey yapamadı yani, kestiremedi. Gözü beni kesseydi o an başıma belki bir şey getirebilirdi. Tabi orayı kurduktan sonra malzeme almam gerekiyor ama tabi çaldığımız her kapı erkek. Ve herkes şöyle bakıyor. İşte hani bu piyasada yenidir, bu piyasayı çok bilmiyor. Biz bunu nasıl kandırabiliriz? Hani kandıran da oldu, hani kandıramayan da oldu diyebilirim. Ben elimde para olduğu zaman gidiyordum, birkaç yere sorup malzeme alabiliyordum. En uygununu almaya çalışıyordum. Ama hani böyle tanıdık olup kandıranlar da oldu. Tanıdık olup işte borca veriyor, yüksek bir fiyatla, ben de almak zorunda kalıyordum. Öyle oldu başta ama şu an, hani diyorlar ya, bazen böyle arkadaşlarla şakalaşıyorum. Ben de diyorum kapitalizmin çarkının bir dişi olmuştum. Hatta öyle kolay kolay kandıramıyorlar.

Başarıyı da gördükten sonra erkeklerden de çok destek geliyor. Ondan sonra kutlama geliyor. Hani biz sana güvenmiyorduk, inanmıyorduk ama sen gerçekten başardın. Biz erkek olarak böyle bir işin içine giremiyoruz, cesaret edemiyoruz, gibisinden çok söylemler de oldu yani.

Yolu kesen komşum da kendisi artık son zamanlarda iş yapamayacak duruma geldi. Dükkanını kapattı yani. Her iki dükkân da şu an kapalı. Bir tek ben kalmışım orada.

Ya biz sabah kahvaltı çıkarmıyoruz. Kahvaltıda sadece çorba var. Çünkü o da farklı bir kalem oluyor, kahvaltı. Yerim çok ona müsait değil yani. Yer yetmiş metre kare, kapalı alanı. Tabii bir kapalı alan daha oluşturmuşum ama daha çok böyle oturulacak yer. Orada ben yemek kokusunun falan çıkmasını istemiyorum o kapalı alanda. Biz ancak yemekleri yetiştirebiliriz. Ben özellikle mutfağı yaparken de açık mutfak yaptım. Zaten self servis var. Mutfağı açık yapmamın sebebi de orada çalışanların hepsi kadın, istedim ki her şey göz önünde olsun. Hem temizlik olsun hem işte kadınlar göz önünde olsun ve gelenler de... Şunun da olmasını istemedim. Zaten yemeklerin çoğunu ben yapıyorum. Hani benim yardımcı arkadaşlarım da var. Öyle patron işçi ilişkisi yok bizde. Ve herkes bizi orada aile olarak biliyor. Zaten öyle olmasaydı da belki başarılı olamazdık. Çünkü işin başında olmadığın zaman o işi çok yürütemezsin. Gelenler de hani, ben istedim ki o kadınların emeğini görsün. Çünkü hep mutfakta kadınlar çalışıyor ama emeği hep yok sayılıyor. Özellikle göz önünde yaptım. İşte hem arkadaşlarımızı tanımış olsunlar hem herkesin emeğinin ortada olduğunu görsünler. Hani o yemeği yerken aslında bir emeği görsünler istedik. Onun için öyle bir karar aldım o dönem. Yani şöyle, birçok ünlü lokantalar var, aslında bakıyorsun, aşçıları olsun, işte, temizlik personelleri, yani en ağır işi yapanlar kadın, ama göz önünde görünen göbekli bir patron, erkek. Bakan herkes o adamın emeği diye biliyor, ya da öyle bir algı oluşur. İşte o algının oluşmasını biz istemedik. Yani hatta biz ödül aldık, işte İstanbul'a gittim, orada biz ödülü aldık. Yani orada da dedim 'Kadın emeğine verilen bir ödüldür bu, sadece kişiye verilen bir ödül değil. Ben alırken de zaten tüm kadınlar adına almış oldum o ödülü.'

Ve sonrasında işte, ticaret odasından, başka birçok yerden ziyaret etmeye geldiler. Hatta şöyle oldu: İlk geldikleri zaman, yedi kadın beraber gelmişlerdi ticaret odasından. Bizim de o gün yoğunluğumuz çok fazlaydı ve bulaşıklar çok birikti. Herkes bir işle uğraşıyordu, ben de bulaşık yıkayan arkadaşına yardım ettim. İşte ben de bulaşığı falan yıkıyordum onunla. Kadınlar içeri girdi. Dedi ki, sen ödül almışsın, biz geldik seni tebrik etmeye. Ama sen bulaşık yıkıyorsun burada. Dedim, burada bir grup çalışması var. Sadece benim emeğim değil yani, hepimizin emeği. Bir de burada görünen bütün kadınların ödülüdür o. Sadece benim değil. Ben bulaşık burada yıkamasaydım, yemek yapmasaydım, işte temizlik yapmasaydım, ben bugün bu ödülü alamazdım. Öyle, onların da hoşuna gitmişti.

Mesela akşamları, çok böyle işimiz yoğun olduğu zaman, erkek kardeşlerim işte geliyorlar, yardım falan ediyorlar. Bazen işte misafirlerimiz geliyorlar. Bunlar kim, hani bunları biz gündüz görmedik falan. Diyorum ki bunlar benim akşam ekibim. Akşamları da erkekleri çalıştırıyoruz, gibisinden. Benim bir tane de part time çalışanım var. O erkek, kendisi burada Hukuk Fakültesinde okuyor. Ailesiyle ciddi problemler yaşayan, memlekete de gitmek istemedi. Burada kendine ev kiraladı. O konuda da benim ona desteğim oldu. Ona da söyledim. Ben sana burs veremiyorum, ama yarım gün de olsa, gel kendine çalış. O şekilde ona da destek çıkıyoruz yani. Ben ilk orayı açtığım zaman bana gelen bir kız çocuğu vardı. O zaman on yedi yaşında. Çalışmak istediğini söyledi. Babasıyla beraber geldi. Bir arkadaşın önerisi üzerine geldi. Babası ilk onu getirdiğinde hiç sormadı, sen kimsin, nesin, neyin nesisin, ya benim kızım burada ne iş yapacak. Hiçbir şey sormadı. Sadece sorduğu şey, dedi ki: benim kızıma ne kadar para vereceksin? Ben de şey yapmadım. Adam kaç kere sordu, ben hep böyle

araya konuşma koydum. Söylemedim adama. Babası gittikten sonra dedim ona, ben sana ne kadar para vereceğim. İstiyorsan babana söyle, istiyorsan söyleme. Hani sonuçta sen de genç bir kızsın. İhtiyaçların olur, ya da sana lazım olur. Babana ne söylüyorsan, sen bilirsin, dedim. Dedi, abla, dedi, iyi ki söylememişsin, yoksa hepsini benden alırdı. O kız geldiğinde bayağı içiciydi zaten kendisi. Çok kötü içiyordu. Yani hem esrar kullanıyordu, işte hap falan alıyordu. Ve ben aylarca sürekli kızı takibe almıştım hani. Hafta içi özellikle. Orası da üniversite ortamı, bu tür işleri yapan insanlar var yani. Bu tür insanları ağına düşüren kişiler var. Ve böyle sürekli gözüm üstündeydi hani. Mola verdiğinde ya da işimiz olmadığında da böyle çok onu bir yere bırakmıyordum. Sürekli ona bir meşguliyet veriyordum. Hatta benim diğer arkadaşlarım diyordu: Ya bunu sen mi kurtaracaksın? Ben diyordum, yıllarca bunun mücadelesini vereceğim, yani elimin önündeki kadına mı dokunamayacam? Öyle, hatta birkaç hafta, hafta sonları kapatıyordum, pazartesi günü geldiği zaman bir bakıyordum yine böyle gözleri morarmış, işte sürekli mide bulantısı, karın ağrısı. İş yapamıyordu. Onu eve gönderiyordum, işte annesi diyordu: Bir şey olmaz, çalışır bu şekilde. Ve ben üç ay boyunca hafta sonu yorulmama rağmen o kız çocuğu için dükkânı açıyordum. Benle o tek gidiyorduk, hani hafta sonu yoğunluğumuz yoktu diye. Yani sırf diyordum, gözümün önünde olsun, işte hani almazsa, kullanmazsa, çevrenden biraz uzak kalsa biraz farklılaşır diyorum. Ve gerçekten de öyle oldu. Yani kadının hayatı düzene girdi. Benim yanımdan ayrıldı, farklı bir fabrikada işe başladı. İyi yani. Şu an en azından o kötü çevreden, o kötü alışkanlıklarından kurtuldu.

Ben şu an bir proje üzerine çalışıyorum. Daha çok... Gerçekten öyle bir süreçten geçiyoruz ki, şu an plan falan da yapamıyoruz. Hani ben çok eskisi gibi, eski hayatıma dönemem. Çok şey kazandırdı bana işte kiyap olsun, belediye olsun... Yani, hani çok şey aldım onlardan diyebilirim. Çok şey de götürdü benden. Ama hani farklı alanda, işte ben şu an kadınlar için özellikle, bir... Yani şu şekilde bir proje düşünüyorum işte. İçli köfte, turşu, mantı, özellikle el emeği yiyecek üzerinden... Bir yer açmayı daha düşünüyorum. İşte bir destek var, eğer onu alabilirsem, ya da biraz kendimi toparlayabilirsem öyle bir işe girişmeyi düşünüyorum. Böyle, hani fabrika demeyeyim de bir kadın atölyesi şeklinde bir şey yapmayı düşünüyorum. Özellikle kadınlar için hani, paketleme sistemi üzerinden. Ve ben bunu da böyle görünür kılacak şekilde yapmak istiyorum. Onla ilgili daha net bir şey yok ama öyle bir planım var.

Ya ben, çok öyle bir şey yok hani. Benim iş yerim olsun, çevrem olsun, ya da bir iş yaptığım zaman bu ciddi anlamda bana mutluluk veriyor. Hani kendimle ilgili, öyle zaten hayat devam ediyor. İnsanın başına ne zaman ne geleceği belli değil. Öyle çok uzun vadeli plan yapmaktan ben kendimi çekmişim. Çünkü çok fazlasıyla hayal kuran biriydim. Ben hayalin bir proje olduğunu düşünüyorum artık, hep öyle diyorum. Çünkü, diyorum hayal bir projedir, onu gerçekleştirmek insanın elinde. Ve insan isterse, özellikle kadın isterse gerçekten çok şey yapabilir.

Yani sadece, biz toplum olarak çok tembel bir toplumuz. Dilenci kültürüne alıştırılmış bir toplumuz. Yani hem kadın hem erkek için bunu söylüyorum, toplum olarak. Ve hep böyle insanlar hazıra konmaya meyilli. Ama insanın emeği gerçekten insana farklı bir haz veriyor. Bir mutluluk veriyor. Şu an hani, yanımda çalışan kadınlarda da bunu görüyorum yani. Şu an yanımızda çalışan bir ablamız var, üç çocuk annesi. Ben ilk onu işe aldığımında onun bir tane çocuğu dağdaydı. Yani dört çocuğu

vardı, bir tanesi dağdaydı. Sonra onun şehadet haberi geldi. İki ayı falan bitmişti yanımda, haberi geldi ve üç ay boyunca cenazeyi alamadı kendisi. Ve o üç ay boyunca evdeydi. Şey yaptım, ben o süreçte de gittim, abla dedim, ben senin yerine kimseyi almayacam, sen, dedim, çocuğun cenazesini aldıktan sonra, işte yasını bitir. Ondan sonra çalışmak istersen gel senin yerin hazır. Ha o zaman yok dersen, ben senin yerine birini alacam. Ve ben üç buçuk ay bekledim, onun yerine kimseyi almadım ve gece gündüz çalışıyordum onun yerini doldurabilmek için. Sonra, işte cenazeyi aldıktan sonra... Bir de sık sık gidip görüyordum ben onu. Cenazeyi aldıktan iki gün sonra dedi, ya ben çok acı çekiyorum, dedi, sen benim yerime birini al, ben hiç şey yapmayayım. Gelmeyeyim dedi, ben evimde kalırım. Dedim, bir iki hafta geçsin, gelmek istemezsen o zaman alırım birini. Ondan sonra iki ay, iki hafta geçti, beni aradı. Sen hala almayı düşünüyor musun? Dedim, gel abla, sonraki gün işte çalışmaya geldi. Ve orası gerçekten ona çok iyi geldi. Yani bize de çok iyi geldi. Yani hepimiz çok büyük acılar yaşadık. Çünkü ben son iki yılda da iki kayıp verdim. Bir şeylerle uğraşmak, insan kendisini unutup, acılarını unutup. Ve kadın, o da bunun farkında, biz de farkındayız. Burda çalışmaya başladıktan sonra kendisi de evin içinde söz sahibi olmaya başladı. Yani üç tane, iki tane oğlu var, bir kızı, eşi. Ve şu an onun dediği oluyor evin içinde. Evin ekonomisi olsun, iş, mesela onun oğlu da bir dükkân tuttu şu an o da tost, şey yapıyor, lahmacun falan yapıyor. Hatta dedim, abla, sen orada mı çalışmaya başlayacaksın? Yok, dedi, onlar ne yapıyorsa yapın, ben buradan ayrılmayacağım.

Öyle şey yok yani, bir arkadaş gibiyiz. Aile de demeyeyim. Çünkü aile içinde de bazen çatışmalar falan olabiliyor. Ama biz orada gerçekten birbirimize sesimizi yükseltmiyoruz. Bazen eksiklerimiz de oluyor. Belki bazen o açıkları dolduramıyoruz ama oturup sohbet ederekten o açıkları giderebiliyoruz.

Onun dışında, mesela benim mantıcım var, bize mantı yapan. Onda da şöyle oldu. Çocuğu doğmuştu. Ben de öyle dedim, hani çoktandır kadını görmemişim, gideyim bir de çocuğunu da göreyim dedim. Gittim, o da dedi ki durumuz çok kötü, ben de bir iş yapmak istiyorum ama çocuklarım elimi ayaklarımı bağlamış. İki kızı bir oğlu vardı. Ve kızı da çok başarılı. Şu an birinciliğe oynayan bir kız çocuğu. İşte liseye hazırlanıyor. Dedi ki ben şey yapmak istiyorum. Ben de çalışmak istiyorum ama çocuklarıma bakacak kimse yok. Öyle ağzıma geldi, dedim, sen mantı yapamıyor musun? Evde mantı yap, ben senden alayım, dedim. Sen istediğin kadar yap, ben de senden alayım. Dedi, valla çok iyi olur. Ve yapıyor, şu an bir çalışandan daha çok kazanıyor, diyebilirim. Her yaptığında ben ondan alıyorum. Sonra ona bir çevre oluşturdum. İçli köfte, mantı üzeri... Birkaç tane hoca vardı, onlarla tanıştırdım. Şu an o hocalar onun kızına ders veriyor. Kendisi de onun karşılığında mantı, içli köfte yapıyor onlara. Öyle, herkes, oraya gelenlerin bir şekilde hayatı değişiyor, diyebilirim. Olması gereken o, aslında herkes bunu bilincinde olsa, yapsa, birçok insanın sorunu çözülür.

Bir de kadın ekonomik bağımsızlığını eline aldıktan sonra çok değişiyor, toplumda da farklı bir yeri oluyor. İnsanların bakış açısı değişiyor. Şu an, mesela ben üç yıl işsiz kaldım, ben hayatımda annemden yol paramı bile alan biri değilim. Ya da kardeşlerimden. Ben mesela şehre gidip geliyordum, Sur mahallesi... Diyarbakır... Böyle beş altı kilometrelik bir yol. Ve ben, yol parası çok fazla bir şey de değildi yani, beş liralık bir yol parasıydı. Bazen cebimde olmazdı, ben yürüyerek gidip gelirdim.

Ama ben bir güne bir gün ne annemden, ne kardeşlerimden istememişim. Onun için, o dönemlerde de mesela herkes şöyle bakıyordu. İşte bizim bu işimiz var, yok, işte biz doktora gideceğiz, birisi doktora götürcek... Aile içinde de herkes böyle bakıyordu. Yani kimse o dönem destek çıkmıyordu. Ama işte (...) boşluğunu doldurmaya çalışıyordum. Ama tabii insan ekonomik bağımsızlığını kazandıktan sonra herkesin bakışa açısı değişiyor, sana olan bakış açısı. Hatta Kürtçe biliyor musunuz, bilmiyorum. Ben de Kürtçe dil eğitimi verdim hani, birçok yerde verdim. Belediyede, işte gençlik merkezlerinde... O belediye döneminde verdim ve öncesinde... Şey diyecektim. Ne diyordum? Kürtçe bir şey var, deyim, atasözü. Diyor ki (önce Kürtçe deyimi söylüyor, sonra Türkçeye çeviriyor); 'aslında kendin için çalışıyorsun, başkalarının gönlünde taht kuruyorsun.'

Şöyle, 2013'te şey kuruldu, Demokratik İslam Kongresi. Ben de onda yer alan biriyim. Ve ben hatta yıllarca böyle dinle boğuşuyordum resmen. İşte dinden dolayı kadınlar bu kadar acı çekiyor. İşte dinden dolayı kadınlar ön plana çıkmıyor. Dinden dolayı erkekler kadınlara bu kadar şiddet uyguluyor. Hep ben ona bağlıyordum. Ve ben hep böyle, hep şunu diyordum. Bir yerde eğer kendinizi, bir kadın olarak yerinizi bulamıyorsanız, onun için mücadele vermeniz gerekiyor, diyordum. Yani, tamam, şu an bize dayatılan bir din var, ama ben kadın olarak kendimi hiç içinde göremiyordum. Böyle sürekli bir çaba içindeydim. Ve hep böyle korkutulmuştuk dinden. Soğutulmuştuk işte. Küçükken, işte şunu yaparsan Allah kolunu keser, Allah seni kör eder. Allah şöyle yapar, Allah böyle yapar. İşte cennet cehennem olayı var, biliyorsunuz. Her çocuk cennet cehennemle korkutuluyor. Ve bize de yıllarca bunlar söylenildi, dayatıldı. Ve ben hep böyle kendi içimde, her ne kadar ağzım kabul etse de gönlüm kabul etmiyordu. Hep böyle ben şey diyordum. Bazen bizimkiler de çok dindar bir aile. Dedem işte imam, ondan sonra amcam imam. Böyle dindar bir ailede büyüdüm ve ben hatta başımı kapatırken de aslında, ben on üç yaşında kapandım. Hep şunu diyordular. İşte Diyarbakır'da çok açıklar olduğu için senin baban Diyarbakır'a gelmemiş. Ondan dolayı öldürüldü. Hani gelseydi belki kurtulurdu gibisinden. Böyle söylemler vardı. Ben de diyordum demek hani din bu kadar önemli bir şeydir. Onun için onun söylediği her şeyi yapmamız gerekiyor. Benim örtünmem oradan kaldı. Önce din adı altında örtündüm, sonra bu biraz gelenekselleşti bende. Tabii dinin içine girdikçe... Demokratik İslam Kongresi çok şey kazandırdı bana. Hani birçok soru işaretini giderdi diyebilirim. Çünkü ciddi anlamda tartışmalarımız oluyordu. Ve hep bize şu deniliyordu: Din dogmatiktir, tartışılmaz gibisinden. Yıllarca tartışamadık, ta ki Demokratik İslam Kongresi kuruluncaya kadar. Benim hep söylediğim şu vardı. Hem imamlara hem imamelere, kadınlara... Ben tamam şu an içindeyim, hani belki örtümden dolayı beni o zaman önerdiler, ya da ailemden dolayı önerdiler. Tabii Demokratik İslam Kongresi kurulurken de o dönemde benim dedeme atfedilerek kuruldu. Çünkü bölgenin bir imamı, bilinen bir imam. Ondan dolayı hani bana da çok sorumluluk düşüyordu. Ben de şey yaptım. Ciddi böyle tartışmalar yürüttük, ondan sonra okumalar yaptık, ayetleri analiz etmeye başladık. Ve sonra baktık ki aslında hep böyle analiz eden hep erkektir, hep kendi çıkarı için sürekli bir kesimi ezmiş, bir kesimi elinde tutmaya çalışmış. Daha çok o ayetleri tartıştıktan sonra bize ne kadar yanlış anlatıldığını aslında herkesin, herkes şu an dini ezbere yaşıyor... Kur'an'ı okurken anlamadan okuyor. Sanki, onu okuduktan sonra cennet ona, bir köşesi hazırlanmış gibi okuyup üstünden geçiyor. Ve dışarda aslında her şeyi yapıyor, işte, din adı altında, Ki

şu an görüyorsunuz zaten, söylememe bile gerek yok. Ama hani içine girince, tartışınca, aslında ne kadar yanlış analiz ettiğimin farkına vardım. Ondan sonra bende taşlar oturmaya başladı. Mesela 2013'te kuruldu, içinde yer almaya başladım ve toplumsal cinsiyet eğitimi verirken mahallelerde hep böyle dini tarafı eksik kalıyordu. Hani bir şey diyemiyorduk. İşte mesela Havva'yı anlatıyorduk ama Lilith'i anlatamıyorduk. Yani nasıl anlatacam? Ben şimdi diyordum Lilith'i nasıl anlatacam kadınlara... Tabi o dini tartışmalar yaptıktan sonra onu anlatmak, ya da gelen sorulara cevap vermek çok daha kolay oldu benim için. Ve kadınlarda ciddi bir uyanışa sebep oldu.

Şimdi o Sur döneminde de zaten o süreci biliyorsunuz. Tamam yaşanan olaylar belki Sur'da yaşandı, ama hepimiz onu birebir yaşadık burada. Bütün mahalleler, semtler. Çünkü biz aylarca silah sesleriyle yaşamımıza devam ettik. Belki yiyip içiyorduk ama böyle ayakta olan ölülerdik. Öyle diyeyim. O süreç öyleydi.

Ya valla şimdi açık konuşmak gerekirse, hani böyle belli bir bilince sahip olan tabi ki kadınlar var. Ve o çalışmalar da ciddi anlamda devam ediyordu daha önce. Ama şu an biliyorsunuz, bu kayyımlarla falan, açıkçası o konuda kendini geliştirmiş insanlara bile baktığım zaman birçoğu böyle menfaat peşinde. Çok da öyle kendini geliştirmek için ya da çevresindeki kadınlara ya da çocuklara dokunmak için bir şey yaptıkları yok. Yani birçok şey menfaate dönüşmüş. Ve şu an özellikle medya, işte bu diziler olsun, filmler olsun, ciddi anlamda kadınlara etki ediyor. Herkes hani o dizilerin filmlerin hayalini kurarak yaşamına yön vermeye çalışıyor ama... Bilmiyorum, hani ben hep şunu diyorum: bir ülkeyi ayakta tutmak için ekonomiye ve eğitime çok değer vermek gerekiyor. Özetle eğitim ve ekonomi. Bunlar oldu mu, bilmiyorum, özellikle kadında oldu mu, kadın çok şeyi değiştirebiliyor yani. Evin içine dokunabilir ve en azından evinden başlayabilir. Zaten biz istesek de dünyayı değiştiremeyiz. Ki belki bir dönem onun hayalini kurmuş olsak da... ama hani kendi evimizden, kendi komşularımızdan, çevremizden başlayabiliriz buna. Ama işte bunu yapan kaç tane kadın var. Onu düşünmek lazım. Hani şu an olanları da biliyorsunuz, yani çoğu şu an ya parmaklıklar andında ya da farklı yere sürgün edilmiş, gidilmiş. Öyle çok bu yükü kaldıran kadın yok yani. Tekrar bir patlamanın olması gerekiyor. Ya da işte bilmem ki, bir şekilde olur ama, belli bir düzene geldikten sonra bir bakıyorsun, yine bir erkeğin oyunuyla her şey alt üst edilebiliyor. Bizim aslında öncelikle bunların oyununa karşı birleşip, kadın olarak önce onlara kafa tutmamız gerekiyor.

Ve ben iki ay önce gözaltına alındım. Benim de dört günlük bir gözaltım oldu. O dönemki göz altımda şu an dava açılmış, işte 1 Nisan'da davam var. 2000, düşün yani, o kadar şey var ki hani, düşüncelere bile kelepçe vurulmuş bir ülkede yaşıyoruz maalesef. Yani 2000... o altı yedi Eylül olaylarında, işte, Sur dönemi, Cizre döneminde yaptığım paylaşımlardan dolayı dava açılmış. Beş, altı yıl önceki paylaşımlardan dolayı... Yani öyle bir ülkede yaşıyoruz. Sen düşünceni dile getiremiyorsun, istediğini söyleyemiyorsun, ya da ne bileyim bazen en güvendiğin yakınındaki insana bile bir şey söylediğin zaman bakıyorsun, farklı yerlerde çıkıyor yani ucu. Öyle bir toplum oluşmuş maalesef. Ama bizim gibi kadınlar var oldukça da umut vardır.

Ben üç yıl önce Avrupa'ya gittim, Almanya'ya gittim. Benim orada kalmamı istediler. Burada sana bir yer açalım, burada işte, artık devam edersin. Ya, mesela Avrupa bana göre değil. Şu an bir çok kişiyi, hani belki cezasından dolayı, belki yani

keyfi olarak, Őu an oraya göçtüler. Ama gerçekten ben bir Şey yapmak istersem, ben kendi halkım için yapmak isterim. Yani önce insan kendini kurtarmalı, sonra etrafındakilerini kurtarmalı. Biz kurtarıcı değiliz, yani hani, dokunmalı, öyle diyeyim. Eğer bir emeğim varsa isterim ki halkım için olsun.

Her yerde verilen bir mücadele vardır. Hani birçok yer bizim ülkeye göre daha iyi, daha geliŐmiŐ, ama eğer bir iğne ucu kadar da olsa isterim ki kendi halkımın içinde bu mücadeleyi vereyim, ya da dokunayım halkıma.